

Christophe Aguiton. Ezkerraren muturretik

Sindikalismoan, altermundialismoan zein politikan, aspalditik dabil militatzen Christophe Aguiton soziologoa, beti ezkerraren muturretik eta horizontaltasuna mantendu nahian. Attac zein AC! elkarteen eta Sud PTT sindikatuaren sortzaileen artean dugu. Atera berri duen *La gauche du 21ème siècle, enquête sur une refondation* (XXI. mendeko ezkerre, birfundazio bati buruzko azterketa) liburua aitzaki harturik, ezker muturraz eta alternatibei buruz aritu zaigu.

“Bestelako ereduak garatzeaz gain, boterera heldu behar dugu”

TESTUA ETA ARGAZKIAK:

Jenofa Berhokoirigoin

@Jenofa_B

Hondamendia saihesteko

“Kapitalismoak transformaziorako gaitasun ikaragarria duela uste dut. Hala ere, mugak begibistakoak ditu, krisi ezberdinen batuketari so egitea aski da: klimatikoa, ekonomikoa, soziala, migratorioa, baita zentzuena ere! Pentsa dezakegu, beraz, sistema azken hatsean dagoela. Ez du erran nahi irteera baikorra izanen denik. Uste dut ezkertiarren betebeharrak dugula alternatiben eraikitzea, sarraskiz beteriko hondamendi bukaera saihesteko”.

Muturrei begira dago hauteslea.

Mendebaldeko Europako eta Ipar Amerikako herriei so eginez, azken urteei buruzko irakurketa bera egin dezakegu. 2007-2008ko krisiaz geroztik, eta ondorioz, hiru bilakaera antzeman ditugu: mundializazio liberalaren ezeztapena, boterean egondako alderdien ahultzea eta igoera bikoitza, eskuin xenofobo populistarena zein ezkerreko indar erradikalena.

Sistemaz sufritzen dutenak xarmatzen ditu eskuin muturrak.

Hauteskunde soziologiari xehekiago so egin behar zaio: egia da langile klase tradizionala ezker klasikotik erabat bereizi eta eskuin muturrera bideratu dela. Fronte Nazionala dugu Frantziako langileria- ren boto gehien biltzen duen alderdia, berdin Alemanian AfDrekin ala UKIPekin *bretxit*-aren aldekoentzat. Ezker erradikalak ez du lortzen bilakaera hori balaztatzen. Baina, kontuan hartu beharreko beste bi faktore ditugu: intelektual prekariorien, hau da, goi mailako ikasketak egin

eta prekarietate handian direnen partetik ezkerreko boto erradikalak emendatu dira. Bestetik, luzaz ezkerrean egonik, orain eskuinean eta ezker erradikalean dira herritartasuna lortu duten etorkinak edota immigranteen umeak.

Langileria zuzendu behar zaio ezker erradikalak.

Haien botoak eskuratuko ditu, baldin eta gai sozialei buruzko diskurtso argi bat baldin badu eta noski, lan eskubideen aldeko eta laguntza sozialaren aldeko borroka erakikiko aldekoatasuna erakusten badu. Hots, kategoria sozial hau zuzenean hunkitzen dituen gaiak buruz ari bada.

Boterera iritsita ere ezkerari zaila zaio politika erradikalak gauzatea.

Ditugun adibideetan hiru arazo errepikatzen dira. Bat, noraino goaz hausturarekin? Argi ikusi dugu Syrizarekin gobernuak negoziazioa lehenetsi duela. Oroit gara sekulako aldekoatasuna jaso zuela Syrizarik kontinentean eta segur

"Tokiko alternatiboek ez dute modelo bakar eta koherente bat osatzen, trantsizio batean garelako; baina beste jendarte eta ekonomia bat osatzeko pistak dira".

naiz Atenaseko deiak Europa mailako mobilizazio bat ekartzen ahalko zuela. Ez dute bideratu nahi izan, ezta ere Grezia mailan, batez ere Yanis Varoufakisek proposatu B Plana baztertuz. Baldintza arras desberdinetan baina gauza bera ikus dezakegu Lularekin. Lurjabeek kontrolatzen duten parlamentua jaso zuen. Boterera iritsi zenean ez zuen nahi izan Batzar Konstituziogilea osatu, Chavez, Morales ala beste batzuek egin zuten gisara. Hausturarik egin ez izana oso garesti ateratzen zaio.

Zein da bigarren arazoa?

Problematikoagoa da, XX. mendeko ezkerren tradizioa auzitan jartzen duelako: garapen ereduari buruzkoa, produktibismoa edota ekstraktibismoarena. Venezuelaren kasuan, Chavez boterera iristerakoan Estatuaren aurrekontuaren %90 petroliari lotua zen, gaur egun Maduroekin hein berean da. Bestelako eredu ekonomiko berri baten gauzapena eta gogoeta ezinezkoa zaie. Eta hirugarren arazoa: usu dago lidergo

azkar bat. Hor ere, benetako demokrazia bat garatzeko gaitasunik ez da.

Demokrazia ordezkatzailleaz bi hitz?

XX. mendearrekin dugun ezberdintasun handi bat da, orduan ezker erradikala jazarraldi edota gerrillen bidez zelako boterera iristen. Egun, hauteskondeak ditugu eta berez ez da arazorik. Baina demokrazia ordezkatzaillea baino haratago joan behar gara. Gaur egun, bost urtez errege gisako bat hautatzen dugu eta bere gehiengoa ongi giltzatuz gero, bost urtez libre du bidea.

Han eta hemen alternatibak loratuz doaz.

XX. mendeko sozialismoa oso estatista zen, ekoizpen handien nazionalizazioan eta ekonomiaren planifikazioan oinarritua. Noski, sektore nazionalizatu hori behar dugu zerbitzu publikoa segurtatzeko. Baina horrela ere dena ez doa ondo. Gaur egun, alternatiba berri batzuk agertzen zaizkigu, demagun ondasun komunekin. Ekonomiaz geneukan ikuspegia aldatzeko balio digu, antikapi-

talista izateaz gain antiestatista ere izan daitekeelako. Balore batzuk ere hedatuz doaz: ikuspegi antropozentratua alde batera uztearena, ekofeminismoarena... Guzti horiek ez dute modelo bakar eta koherente bat osatzen, trantsizio batean garelako; baina beste jendarte eta ekonomia bat osatzeko pistak dira.

Toki gehiegi hartzen badute, errepresioa.

Adibide onena Notre Dame des Landesko ZAD dugu. Estatuak oztopatu ditu, printzipio kontu batengatik, ekonomiaren ikuspegi indibidualistarekin segitzeko. Horrek erakusten digu, bestelako garapen ereduak garatzeaz gain, boterera heldu behar dugula, legearen arauak aldatu ahal izateko. Tokiko alternatiboen garapena eta indar harreman sendo baten eraikuntza konbinatu behar ditugu. Zadistek mobilizatzen eta batasuna mantentzen jakin dute. Baita sistemarekin jokatzen ere: ikustearekin lurren gestio kolektiboak ezinezkoa zutelako, proiektu indibidualak aurkeztu dituzte, baimena ukan ondoren berriz kolektibizatzen. ■